

YTTRANDE
2002-09-17Justitiedepartementet
Konsumentenheten

103 33 STOCKHOLM

Dnr 2002/4080/KO

Remiss angående konsumentskydd vid finansiell rådgivning, betänkande av utredningen om finansiell rådgivning till konsumenter.

Svenska försäkringsmäklares förening, *Sfm*, har beretts tillfälle att till Justitiedepartementet inkomma med remissvar på betänkande av utredningen om finansiell rådgivning till konsumenter.

Sfm lämnar följande synpunkter.

9. Lagens tillämpningsområde

Enligt förslaget skall lagen vara direkt tillämplig på finansiell rådgivning som avser råd om placering av konsumentens tillgångar i finansiella instrument samt i den typ av livförsäkring där kapitalet placeras i de finansiella instrument som konsumenten bestämmer.

I 9.1.2 diskuteras vad som utgör skyddsvärt konsumentintresse och utredaren finner då att tillämpningsområdet för den föreslagna lagen skall begränsas till att omfatta sådan finansiell verksamhet som innebär en beaktansvärd risk för att konsumenten, helt eller delvis, förlorar insatt kapital eller sätter sig i skuld. Som exempel på sådana instrument anges aktier, fonder samt derivatinstrument. Vidare anger utredaren att för andra typer av finansiella tjänster är konsumentens risk mindre såsom t.ex. för vanliga bankkonton och sakförsäkringar. Inte heller andra livförsäkringar än sådana där kapitalet placeras i de finansiella instrument som konsumenten bestämmer skall omfattas av lagen då inte heller dessa framstår som skyddsvärda från konsumentens synpunkt med avseende på det här aktuella rådgivaransvaret. Mot detta resonemang talar att förmedling av såväl livförsäkring som skadeförsäkring idag är hos Finansinspektionen tillståndspliktig verksamhet. Lagen (1989:508) om försäkringsmäklare (*FML*) skyddar kunder som anlitar försäkringsmäklare för tillhandahållande av rådgivning i samband med tecknande av försäkring. Värt att uppmärksammas här är att kunder till försäkringsmäklare redan idag omgärdas av ett skydd mot dålig rådgivning, men att kunder som vänder sig till sin bank eller tar en direktkontakt med ett försäkringsbolag inte erhåller detta skydd. Tillkomsten av FML visar att det redan

anses att rådgivning kring liv- och skadeförsäkring är skyddsvärt. För att ytterligare understryka riskerna med rådgivning avseende främst livförsäkring kan man titta på utredarens exempel i avsnitt 9.1.3 s 110 där exemplet utgörs av en konsument som vänder sig till en rådgivare för att erhålla råd om hur han eller hon ska få god avkastning på sitt kapital. Rådgivaren föreslår att konsumenten skall placera sina medel i ett pensionssparande för att ge avkastning på lång sikt. Mot detta finns inget att invända, men när exemplet spetsas till på det sättet att konsumenten är en person i 80-års åldern framstår rådgivarens rekommendation som tveksam. Detta exempel används för att belysa rådgivning i relation till marknadsföring, men kan även enligt Sfm tas som intäkt för att rådgivning kring andra livförsäkringar än sk. fondförsäkringar kan vara nog så riskfylld för enskilda konsumenter. Det är svårt att se att konsekvenserna för en 80-åring skulle bli större för att rådgivningen rört en fondförsäkring än för en sk. traditionell försäkring. Den stora risken här ligger i att 80-åringens medel placerats i en försäkring, oavsett om det är fondförsäkring eller traditionell pensionsförsäkring, istället för placering i någon mer lämpad typ av finansiella instrument. Sfm anser att det föreligger en högst beaktansvärd risk för konsumenter som erbjuds rådgivning avseende sk. traditionell livförsäkring och finner att exemplet ovan belyser detta faktum. Som påpekats ovan har det ansetts så skyddsvärt för konsumenter att FML tillkommit och Sfm anser att det är en stor brist att konsumenter som erhåller sin rådgivning från annat håll än från en försäkringsmäklare skall ha ett sämre skydd. I samband med den här föreslagna regleringen anser Sfm att det är ett utmärkt tillfälle att även skapa ett skydd för de konsumenter som får rådgivning avseende livförsäkringsprodukter oavsett om kunden vänt sig till en försäkringsmäklare eller till exempelvis sin bank.

Slutsatser

Av 4.2.2 framgår att försäkringsmäklare idag omgärdas av en lagstiftning, FML, som är unik för finansiella rådgivare såtillvida att lagen skyddar kunder till försäkringsmäklare mot dålig rådgivning genom §§ 13 och 14. Detta innebär att konsumenter som anlitar försäkringsmäklare för förmedling av försäkringar och/eller förmedling av andelar i värdepappersfonder och utländska fondföretag med stöd av FML kan stämma sin försäkringsmäklare för dålig rådgivning och det saknas därmed skäl till att låta försäkringsmäklare omfattas av den nu föreslagna lagen. Vidare ställer FML krav på både utbildning och ansvarsförsäkring för försäkringsmäklare vilket ytterligare bör tas som intäkt för att försäkringsmäklare bör undantas. Slutligen ser Sfm risker för konsumentens del i att försäkringsmäklare omfattas av två parallella system, det finns en uppenbar risk för att konsumenten tror att det är den nya lagen om finansiell rådgivning som skall tillämpas och därmed missar möjligheter till rättelse som ges i FML, t.ex en möjlighet för konsumenten att anmäla ett oetiskt beteende av försäkringsmäklaren till Finansinspektionen som har möjlighet att låta avregistrera mäklaren.

Vidare anser Sfm vilket framgår ovan att även annan livförsäkring än sådan där kapitalet placeras i de finansiella instrument som konsumenten bestämmer skall omfattas av den nu föreslagna lagen då det finns för konsumenter ytterst skyddsvärda aspekter även där.

Slutligen anser Sfm att det är av största vikt att en lag om konsumentskydd vid finansiell rådgivning träder i kraft då det är viktigt att inte bara kunder som anlitar försäkringsmäklares tjänster omfattas av ett skydd mot dålig rådgivning utan att även konsumenter som vänder sig till exempelvis en bank för köp av försäkring skall omfattas av samma skydd.

På Svenska försäkringsmäklares förenings vägnar

Hans Malmström